

AANGETEKEND

Raad van State
t.a.v. de Voorzieningenrechter van de
Afdeling bestuursrechtspraak
Postbus 20019
2500 EA 's-Gravenhage

Ons kenmerk: 20-011-EW
Betreft: Verzoek voorlopige voorziening
inzake Eemshaven Oudeschip naar
Vierverlaten Hoogspanningsverbinding
Noord-West 380 kV
In kader bodemprocedure:
Uw nummer: 201801377/1/R3

Groningen, 3 juni 2020

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij verzoeken wij u het besluit van 14 december 2017 van de ministers van Economische Zaken en Klimaat en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties waarbij het Rijksinpassingsplan "Noord-West 380 kV EOS-VVL" werd vastgesteld en het wijzigingsbesluit, door de ministers ter inzage gelegd op 27 maart 2020, te schorsen tot na de uitspraak in de bodemprocedure.

Het Rijksinpassingsplan maakt de aanleg van een nieuwe 380 kV-verbinding met een lengte van ongeveer 40 kilometer tussen Eemshaven en Vierverlaten mogelijk. In een tussenuitspraak van 9 oktober 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:3406) droeg de Afdeling bestuursrechtspraak de ministers op om binnen 26 weken een nieuw landschapsplan vast te stellen als bijlage 2 bij de planregels. De ministers hebben, met een gewijzigd Inpassingsbesluit, het gewijzigde Landschapsplan op 27 maart 2020 ter inzage gelegd. In ons aanvullend beroepschrift van 6 mei 2020, ons kenmerk 20-009-EW, concluderen wij dat ook het gewijzigd Landschapsplan in strijd is met de rechtszekerheid. (bijlage 1). De Afdeling heeft nog geen uitspraak gedaan.

Wij hebben inmiddels vernomen dat TenneT niet wacht op de uitspraak, maar nu begint met de productie van de masten en met de fundering van de masten (bijlage 2). TenneT is van plan de eerste masten nog dit jaar te plaatsen. Om te voorkomen dat er onomkeerbare ingrepen in het gebied plaats vinden voordat de bodemprocedure formeel is afgerond, verzoeken wij u het Rijksinpassingsplan en de bijbehorende vergunningen te schorsen.

Tussenuitspraak

Op grond van artikel 14, lid 14.1, aanhef en onder b, van de planregels van het Rijksinpassingsplan moet binnen 5 jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen en de bijbehorende bouwwerken de landschappelijke inpassing van de verbinding gerealiseerd zijn. In de tussenuitspraak van 9 oktober 2019 concludeerde de Afdeling bestuursrechtspraak dat het vorige Landschapsplan niet duidelijk maakte welke maatregelen de ministers ten minste noodzakelijk vinden voor de landschappelijke inpassing van de 380 kV-verbinding. Dus kon op grond van dat Landschapsplan ook niet na 5 jaar worden beoordeeld of er al dan niet was voldaan aan bepaling 14.1 onder b van de planregels. De Afdeling concludeerde: *'Artikel 14, lid 14.1, aanhef en onder b, van de planregels in samenhang met het Landschapsplan in bijlage 2 bij de planregels is in zoverre in strijd met de rechtszekerheid.'*

In onze reactie op het gewijzigde Landschapsplan van de ministers (bijlage 1) tonen wij aan dat dit nieuwe Landschapsplan evenmin duidelijk maakt welke maatregelen de ministers ten minste noodzakelijk vinden voor de landschappelijke inpassing van de 380 kV-verbinding. Er zijn wel meer maatregelen opgenomen dan in het vorige plan, maar dit plan biedt evenmin voldoende duidelijkheid om na 5 jaar te kunnen constateren of aan bepaling 14.1 onder b is voldaan. Ook dit plan is in strijd met de rechtszekerheid.

Spoedeisend belang

Op de website van TenneT troffen wij een bericht aan, waaruit blijkt dat de hoogspanningsmasten nu in productie worden genomen en dat wordt begonnen met aanleg van de funderingen voor de hoogspanningsmasten. TenneT is van plan de eerste masten nog voor het eind van het jaar te plaatsen.

Met deze werkzaamheden wordt onomkeerbare schade toegebracht aan het landschap. Om dit te voorkomen, verzoeken wij u het Rijksinpassingsplan en de bij dit project behorende besluiten te schorsen tot na de einduitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak.

Tracé

Nut en noodzaak van deze 380 kV verbinding Eemshaven-Vierverlaten hebben wij nooit bestreden. Maar het door de minister gekozen tracé veroorzaakt onnodig veel schade aan het mooie, open Groninger landschap, aan het belangrijkste weidevogelgebied in de provincie en aan belangrijke cultuurhistorische waarden. Onnodige schade, want er zijn andere tracés mogelijk die veel minder schade veroorzaken. De nieuwe hoogspanningsverbinding zal zeker de komende 80 het open landschap domineren.

Toen het ministerie van EZ in 2009 contact met ons opnam, lag het tracé al vast. Ondanks dat wij goede tracé-alternatieven hebben aangedragen is overleg over het tracé nooit mogelijk geweest; wij mochten slechts meepraten over natuur- en landschapscompensatie. Het ministerie heeft ons steeds naar de mogelijkheden verwezen van de formele procedure: het indienen van een zienswijze tegen het ontwerpbesluit en het in beroep gaan tegen het besluit.

Wij stonden hierin niet alleen. Ook de provincie en de betrokken gemeenten hebben vanaf het eerste contact bij het ministerie van EZ aangedrongen op een beter tracé. De provincie heeft zelfs twee maal door een extern bureau onderzoek laten doen naar alternatieve mogelijkheden om deze verbinding te realiseren. Het ministerie had hier geen oren naar.

In een uiterste poging het tij te keren hebben de provincie Groningen en de betrokken gemeenten, samen met ons, de minister op 6 februari 2017 in een open brief opgeroepen voor een andere oplossing te kiezen (bijlage 3).

Dit heeft niet geholpen: de minister heeft besloten de 380 kV verbinding te realiseren volgens het oorspronkelijke tracé. Nu dit plan onder de Crisis- en herstelwet valt, staan provincie en gemeenten verder buiten spel.

Spoedige aanleg

Wij vermoeden dat de minister zal aanvoeren dat het van groot belang is dat deze hoogspanning nu met spoed wordt aangelegd. Wij merken op dat er sinds 2009 (en waarschijnlijk al eerder) aan dit plan wordt gewerkt. In de periode 2009 tot 2017 (het vaststellingsbesluit van het Rijksinpassingsplan is op 11 januari 2018 gepubliceerd) hebben het ministerie en TenneT overleg met ons gevoerd over natuur- en landschapscompensatie. En geweigerd met ons in gesprek te gaan over aanpassingen van het tracé om landschaps- en natuurschade te voorkomen. Dit overleg heeft twee maal gedurende meer dan een jaar stil gelegen omdat het ministerie de plannen aan het heroverwegen was. Haast werd niet gemaakt.

Het ministerie heeft zich vanaf het begin op het standpunt gesteld dat inspraak van burgers en maatschappelijke organisaties afdoende was geregeld middels de wettelijke mogelijkheden van zienswijze en beroep. Gezien de grote weerstand in het gebied tegen het gekozen tracé mocht het ministerie er dan ook op rekenen dat wij van die mogelijkheid gebruik zouden maken. Maar is vervolgens niet bereid te wachten tot de Afdeling bestuursrechtspraak op het beroep heeft beslist.

Pas sinds de procedure bij de Afdeling bestuursrechtspraak is gestart, lijkt de minister haast te hebben met aanleg van deze hoogspanningsverbinding. Dat de minister eerder geen haast had, valt te begrijpen: er is al een goede 380 kV hoogspanningsverbinding van de Eemshaven via Meeden naar de rest van het landelijk net. De Noord-West 380 kV is nodig op grond van de Elektriciteitswet: er is een tweede verbinding nodig om in te zetten bij calamiteiten en onderhoudswerk. De huidige 220 kV-verbinding Eemshaven – Vierverlaten heeft in de afgelopen periode voldaan. Wij kunnen dan ook niet inzien waarom de minister de uitspraak in de bodemprocedure niet kan afwachten.

Door nu met de werkzaamheden te beginnen wordt de Afdeling bestuursrechtspraak voor voldongen feiten gesteld, waardoor reëel rechtsgevolg aan een voor het ministerie ongunstige uitspraak in de bodemprocedure illusoir wordt. Is dat het doel dat de minister beoogt?

Conclusie

Wij zijn van oordeel dat de ministers en TenneT, door nu, vooruitlopend op de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak in de bodemprocedure, met de aanleg van de hoogspanningsverbinding te beginnen, onomkeerbare schade veroorzaken aan het fraaie, eeuwenoude, open Groninger cultuurlandschap, de natuurwaarden in het gebied en het cultureel erfgoed. Voorts zijn wij van oordeel dat hiermee zowel de Afdeling bestuursrechtspraak als wij, niet in formele maar wel in materiële zin, buiten spel gezet dreigen te worden.

Wij verzoeken u dan ook het besluit van 14 december 2017 van de ministers van Economische Zaken en Klimaat en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties waarbij het Rijksinpassingsplan "Noord-West 380 kV EOS-VVL" werd vastgesteld en het wijzigingsbesluit, door de ministers ter inzage gelegd op 27 maart 2020, te schorsen totdat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak heeft gedaan in de bodemprocedure.

Tevens verzoeken wij u de ministers te veroordelen tot vergoeding van onze kosten in verband met de behandeling van dit verzoek, waaronder het voor de behandeling van het verzoek betaalde griffierecht.

Een kopie van dit verzoekschrift hebben wij gezonden aan het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat ter attentie van de directie WJZ (D passage 2), Postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

Hoogachtend,

mr. ing. E. de Waal

namens het bestuur van:

Natuur en Milieufederatie Groningen
Het Groninger Landschap
Natuurmonumenten
Agrarische Natuurvereniging Wierde & Dijk
Werkgroep bewoners Westerdijkshorn
Vereniging van Dorpsbelangen Sauwerd/Wetsinge
Vof Kerk Klein Wetsinge
Erfgoedvereniging Heemschut-Groningen
Avifauna Groningen
Werkgroep 380 kV Westeremden
Molenstichting Winsum
Buurtschap Nieuwbrug
Vereniging Dorpsbelangen Onderdendam

alsmede namens:

A.M.M. van Wanroij, Westerdijkshorn 26-28, Bedum
B. Kuipers, Noorderweg 13, 9771 BP Sauwerd
J.J.K. Wolters, Karspelweg 2, 9773 TL Groot Wetsinge
Martin ter Hofstede, Nieuwbrugsterweg 1027, Den Horn
Tanja van Essen, Bredeweg 31, 9922 TB Westeremden
Eddy van der Kaaij, Bredeweg 31, 9922 TB Westeremden
A.J. Baas - Majoor, Karspelweg 27, 9973 TL Groot Wetsinge
T. Baas, Karspelweg 27, 9773 TL Groot Wetsinge
S.M.A. Raadsen – Sluiter, Noorderweg 5, 9771 BP Sauwerd
C.A. Raadsen, Noorderweg 5, 9771 BP Sauwerd
A.B.M.S Reink, Noorderweg 22, 9771 BP Sauwerd
E.J. Fisscher, Noorderweg 22, 9771 BP Sauwerd
R. Rosendal, Karspelweg 19, Groot Wetsinge
F. Kramer, Karspelweg 19, Groot Wetsinge
E.M. Wessels, Noorderweg 1, 9771 BP Sauwerd
E.C.T. Sweers, Bredeweg 19, Westeremden
H. Ubels, Emmalaan 19, 9781 EA Bedum
H. Ubels, Polselaan 6, 9756 CJ Glimmen (voorheen Westerdijkshorn 30, 9781 TH Bedum)
P. Hellinga, Polselaan 6, 9756 CJ Glimmen (voorheen Westerdijkshorn 30, 9781 TH Bedum)
C.J.P. Tirion, Westerdijkshorn 27, 9781 TG Bedum
A. Tirion- Mouwen, Westerdijkshorn 27, 9781 TG Bedum
D. Laninga, Westerdijkshorn 32, Bedum
J.J.M. Engelage, Westerdijkshorn 32, Bedum

S.M. Hoekstra-Klein, Westerdijkshorn 20, Bedum
K.H. Hoekstra, Westerdijkshorn 20, Bedum
J. Timmerman, Westerdijkshorn 25, Bedum
M. Mulder, Westerdijkshorn 25, Bedum
A.J. Mulder, Westerdijkshorn 25, Bedum
M. Ubels, Westerdijkshorn 19, Bedum
K. Ubels, Westerdijkshorn 23, Bedum
C. Ubels, Westerdijkshorn 22, Bedum
B. Ubels-Haas, Westerdijkshorn 22, Bedum
W.J.J. van Loenen, Westerdijkshorn 29, Bedum
K.Z. van Loon, Westerdijkshorn 29, Bedum
A. Blom, Westerdijkshorn 7, Bedum
A.J. Blom, Westerdijkshorn 7, Bedum
B.R. Oosterhoff, Westerdijkshorn 11, Bedum
R. Verbruggen, Westerdijkshorn 11, Bedum
A. Stukkien, Westerdijkshorn 10, Bedum
H. Stuive, Westerdijkshorn 10, Bedum
S. Ubels, Westerdijkshorn 19, Bedum
K. Ubels, Westerdijkshorn 23, Bedum
J.P. van Westing, Westerdijkshorn 34, Bedum
G. Bleker, Westerdijkshorn 34, Bedum
U. Ubels, Westerdijkshorn 18, Bedum
F. Pots, Westerdijkshorn 26-28, Bedum
A. Ruitenga, Westerdijkshorn 17, Bedum

Bijlagen:

1. Brief van 6 mei 2020, ons kenmerk 20-009-EW, aan de Afdeling bestuursrechtspraak;
2. Bericht van 7 mei 2020 op de website van TenneT;
3. Open brief van 6 februari 2017 van provincie, gemeenten en maatschappelijke organisaties.